

ETIMOLOGIA STRUCTURALĂ: ETEME CONTIGUE

George RUSNAC

Universitatea de Studii Europene din Moldova

Prin prisma universalilor lingvistice pe care le-a descoperit acum mai bine de două decenii (legea rotației segmentelor de expresie și legea schimbării sinestezice a sensurilor), autorul identifică legături ascunse între unitățile sistemului lexico-semantic românesc, ceea ce îi permite să prezinte într-o lumină nouă – structurală – etimologia acestora.

Cuvinte-cheie: *Etem* – „semnificație particulară primordială” (spre deosebire de *etemem* „semnificație generală”. De ex., *etemele* <șiuit>, <piuit>, <vâjâit> etc. se referă la *etememul* <<larmă>> (sau, adoptând un grad superior de abstractizare, ține de *etememul* <<sunet>>).

Aloet – „variantă, în planul expresiei, corelată cu *etemel* respectiv din planul conținutului”. De ex., *aloetele* radicale *băl-* (a bălăcări), *bol-* (a bolmoji), *căl-* (a călăsi „a batjocori”), *păl-* (a pălăvrăgi), *tăl-* (a tălălăi) etc. sunt corelate cu *etemel* <a vorbi>.

STRUCTURAL ETYMOLOGY: RELATIVE ETEMS

In approaching to the linguistic universals discovered almost two decades ago (the law of segments expression rotation and the law of meanings sinestezic changes), the author makes firm attempts to identify the close link between the units of the Romanian lexico-semantic system, therefore to shape the etymology of these units, being a new structural approach to the issue.

Keywords: *Etem* – initial particular significance (unlike “*etemem*” which signifies “initial general significance”. For example: the *etems* „șiuit”, „piuit”, „vâjâit”, refer to the *etem* „larmă” (or accepting a superior degree of abstraction, they refer to the *etem* „sunet”).

Aloet – an expression variant connected with the very *etem* of the content plan. For example: the root *aloets* *băl-* (a bălăcări), *bol-* (a bolmoji), *căl-* (a călăsi, a batjocori), *păl-* (a pălăvrăgi), *tăl-* (a tălălăi), they are linked with the *etem* “a vorbi”.

Prezentat la 11.05.2015

Publicat: decembrie 2015